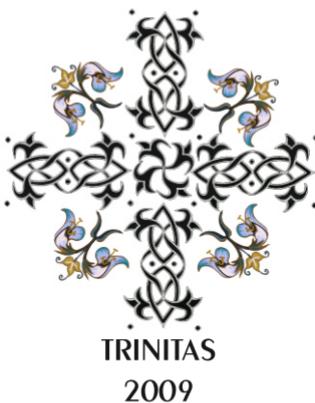


VIAȚA ȘI ACATISTUL SFINȚEI CUVIOAȘE PARASCHEVA

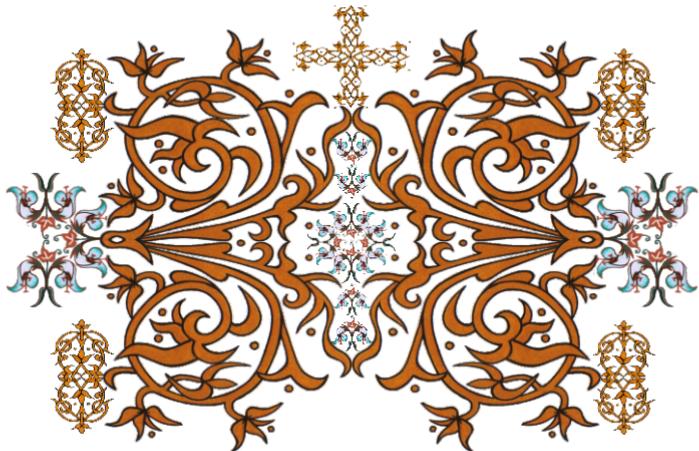
Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei



SF.
CVO.

PARAS
CHEVA





VIAȚA SFINȚEI CUVIOASE PARASCHEVA

Pn fiecare an, pe 14 octombrie, Biserica Ortodoxă de pretutindeni prăznuiește pe Cuvioasa Maică Parascheva. În chip deosebit, ea este cinstită în Moldova, încrucișat de mai bine de 350 de ani moaștele ei se găsesc la Iași, fiind izvor de binecuvântare și însănătoșire duhovnicească și trupească pentru toți cei care o cheamă în rugăciune să fie mijlocitoare către Preamilostivul Dumnezeu. Dacă Sfânta Mucenită Parascheva, prăznuită la 26 iulie în Calendarul Ortodox, este cunoscută în popor cu numele „Sfânta Vineri”, Cuvioasa Maică Parascheva a fost numită, mai cu seamă în Moldova, „Vinerea Mare”. Ca un simbol al unității Ortodoxiei de pretutindeni, viața de după

moarte a Sfintei Parascheva arată că sfințenia ridică din neamul său pe omul ce s-a asemănat cu Dumnezeu, făcându-l lumină de iubire și apropiere între toți cei care mărturisesc și viază întru aceeași credință. Mărturie despre cinstirea adusă de strămoșii noștri Sfintei Parascheva sunt bisericile ctitorite cu hramul Cuvioasa Parascheva nu numai în Moldova, ci și în Transilvania și în Țara Românească.



fânta Cuvioasă Parascheva a trăit pe pământ în prima jumătate a veacului al XI-lea. Prima învățătură în limba română despre viața sfintei o găsim în „Cartea românească de învățătură” a Mitropolitului Varlaam al Moldovei, Iași, 1643.



Sa născut în Epivata (azi Boiados), pe țărmul Mării Marmara, în apropiere de Constantinopol (mai târziu, Istanbul), pe atunci capitala Imperiului Bizantin. Părinții ei, oameni de neam bun și credincioși, râvnitori spre cele sfinte, au crescut-o în frica de Dumnezeu, îndemnând-o spre deprinderea faptelor bune, dar mai ales a postului, rugăciunii și milosteniei. Un frate al ei, după ce a învățat carte, s-a călugărit sub numele de Eftimie, a fost ales episcop în localitatea Madite pentru dragostea față de cele sfinte și pentru cultura sa deosebită.

Sfânta Parascheva și-a petrecut anii copilariei în casa părinților, sub ocrotirea acestora. Se spune că, pe când avea zece ani, „fiind într-o biserică a Precistei”, a auzit citindu-se la Sfânta Liturghie cuvântul Evangheliei: „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34).





Chemarea Mântuitorului a sădit în inima ei dorul de desăvârșire, încât și-a împărțit hainele săracilor. Același lucru l-a făcut și în alte împrejurări, fără să țină seama de mustrările părinților.



Moștenind o mare avere de la părinți, împreună cu fratele ei, Tânăra Parascheva a dăruit săracilor partea ce i se cuvenea de moștenire și, „părăsind frumusețea acestei lumi”, s-a retras „în adâncul pustiei”. S-a oprit mai întâi la Constantinopol, unde a ascultat cuvinte de învățătură de la călugări și călugărițe cu aleasă viață duhovnicească. Urmând sfaturile acestora, a părăsit

capitala, îndreptându-se spre ținutul Pontului. Vreme de cinci ani a rămas la Mănăstirea Maicii Domnului din Heracleea. De aici a plecat spre Țara Sfântă, în dorința de a-și petrece restul vieții în locurile binecuvântate de viața pământească a Mântuitorului Iisus Hristos și a Sfinților Apostoli.



upă ce a văzut Ierusalimul, s-a aşezat într-o mănăstire de călugărițe în pustiul Iordanului, unde s-a nevoit cu postul și s-a înălțat duhovnicește în rugăciune, întocmai ca Sfântul Ioan Botezătorul, ca Sfânta Maria Egipteanca și ca atâtia alți ostenitori ai pustiei roditoare de desăvârșire. Mitropolitul Varlaam al Moldovei, în „Cazania” sa, spune că acum Sfânta nu mai avea grija „nici de veșminte și de așternuturi, nici de mâncări și de mese, nici de casă sau slujnice, ci numai de curăția sufletului și de răspuns județului (judecății, n.n.) ce va să fie”. Ea „pururea suspina și nepărăsit Tânjea cumu-și va înfrumuseța sufletul, cum se va logodi pe sine Mirelui ceresc, lui Iisus Hristos, cum se va îndulci la vederea Mirelui său, de slava și de lumina și de bucuria cea fericită. De aceasta ... ochii de lacrimi îi erau întunecați pururea”.



Într-o noapte însă, pe când avea ca la 25 de ani, un înger i-a spus, în vis, să se reîntoarcă în locurile părintești:

„Să lași pustia și la moșia ta să te întorci, că acolo și se cade să lași trupul pământului și să treci din această lume către Dumnezeu, pe Care L-ai iubit”. După ce a avut această vedenie, sfânta „fără de voie lăsă pustia și se întoarse în lume și la Tarigrad veni”. Și mereu în biserică Precistei ce este în Vlaherne venea și către icoana Sfinției Sale cădea și cu lacrimi se ruga aşa și zicea: „N-am altă nădejde, n-am alt acoperământ. Tu-mi fii îndreptătoare, tu-mi fii folositoare... Că până am umblat în pustie pe tine te-am avut ajutor, iar acum, dacă m-am întors în lume, îndreptează-mă până la sfârșitul vieții mele, că altă nădejde nu am”.

Din Constantinopol s-a îndreptat spre Epivata, localitatea în care văzuse lumina zilei, fără să spună cuiva cine este și de unde vine.

„Acolo”, continuă Mitropolitul Varlaam, „trudă cătră trudă și durere cătră durere adăuga, cu post și nedormire pe sine se înfrumuseță..., cu lacrimi pământul uda și se rugă: Doamne Iisuse Hristoase, caută din lăcașul Tău cel sfânt, am lăsat toate și după Tine am călătorit în toată viața mea. Îi îndură-Te acum, Doamne, spune îngerului bland să ia cu pace sufletul meu”. Împăcată cu sine, cu oamenii și cu Dumnezeu, și-a dat astfel sufletul întru odihna Mirelui ceresc.

Afost îngropată ca o străină, fără ca nimeni să știe cine era. Dar Dumnezeu, voind să o proslăvească, a descoperit în chip minunat cine era acea străină. Se spune că un marin a murit pe o corabie și trupul i-a fost aruncat în mare. Valurile



l-au adus la țărm, iar un sihastru care trăia acolo a rugat pe niște creștini să-l înmormânteze după rânduiala creștinească. Săpând deci o groapă, „aflără trupul Prea Cuvioasei Parascheva neputred și plin de mireasmă”. Cu toate acestea, au pus alături de ea și trupul corăbierului, cel rău mirositor.

Dar, în noaptea următoare, unuia din creștinii care săpaseră groapa, cu numele Gheorghe, i s-a arătat în vis o împărăteasă, sezând pe un scaun luminat și înconjурată de mulțime de îngeri. Unul

dintre îngeri l-a luat de mâna, l-a ridicat și i-a zis: „Gheorghe, pentru ce n-ați socotit trupul Sfintei Parascheva? Nu știți că Dumnezeu a iubit frumusețea ei și a vrut să o proslăvească pe pământ?” Iar împărăteasa pe care o văzuse în vis și care nu era alta decât Cuvioasa Parascheva i-a poruncit

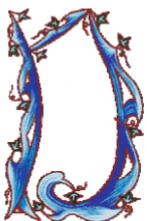


să ia degrabă trupul ei și să-l așeze undeva, într-un loc de cinste. Aceeași vedenie a avut-o și o femeie credincioasă, cu numele Eftimia, într-același chip și în aceeași noapte, și a doua zi amândoi au spus tuturor minunata întâmplare.

Credincioșii de acolo, auzind de visul celor doi, au înțeles că este un semn dumneiesc, drept care au luat trupul

Cuvioasei din mormânt și l-au adus cu mare bucurie, „cu lumini și cu tămâie”, așezându-l în Biserica Sfinții Apostoli din Epivata. Îndată au avut loc vindecări minunate în urma rugăciunilor care se făceau lângă cinstitele sale moaște. Se spune că drept-credincioșii creștini din Epivata au zidit o biserică chiar pe locul în care au trăit părinții ei și unde ea însăși văzuse lumina zilei.

Vestea despre minunile care se săvârșeau în apropierea cinstitelor moaște s-a răspândit curând în Tracia și în Peninsula Balcanică. Este foarte probabil că Patriarhia ecumenică a procedat de timpuriu la canonizarea ei, adică la trecerea ei în rândul sfinților.



upă trecerea ei la viață veșnică și după minunata descoperire a cinstitelor ei moaște s-au alcătuit unele scrieri despre scurta ei viață pământească și istoria strămutării moaștelor. Potrivit tradiției, cea mai veche lucrare aghiografică dedicată Sfintei Cuvioase Parascheva a fost scrisă de diaconul Vasilisc, la cererea patriarhului ecumenic Nicolae al IV-lea Muzelon (1145-1151), pe la mijlocul veacului al XII-lea. Alta a alcătuit marele patriarch Eftimie al Târnovei, în a doua jumătate a veacului al XIV-lea, care a folosit, ca și alți aghiografi de mai târziu, scrierea diaconului Vasilisc. Mitropolitul Matei al Mirelor, care a trăit în Mănăstirea

Dealu, de lângă Târgoviște, a alcătuit, în grecește, o nouă „viață”, precum și slujba Cuvioasei Parascheva, pe la anul 1605. Cățiva ani mai târziu, viața ei a fost inclusă de Mitropolitul Varlaam al Moldovei în „Cazania” lui, tipărită la Iași în 1643, fără îndoială folosind manuscrise grecești și slavonești, prelucrate după scrierea patriarhului Eftimie. Nevoințele ei au fost înfățișate pe scurt și de marele Mitropolit Dosoftei al Moldovei în lucrarea sa „Viața și petrecerea sfinților” (4 vol., Iași, 1682-1686), precum și în alte Vieți de sfinți și în edițiile Mineielor tipărite la noi în țară. Dintre străinii care i-au cercetat viața consemnăm pe cunoscutul aghiorgraf grec Nicodim Aghioritul (1749-1809). Spre sfârșitul secolului al XIX-lea, învățatul episcop Melchisedec Ștefănescu al Romanului (1823-1892) a tipărit o lucrare specială, intitulată „Viața și minunile Cuvioasei noastre Parascheva cea nouă și istoricul sfintelor ei moaște” (București, 1889). Cățiva teologi români din secolul trecut de asemenea s-au ocupat de viața și sfintele ei nevoințe: Pr. Gh. Păvăloiu (1935),

